

L'ESTORNADA

SETMANARI CATALA

10 CENTIMS lo número

Si ab la sumissió un hom' marca
qu' está ben rendit d'amor,
m' agradaría ser barca
y dur sobre aquet tresor.

SE

De dijous á dijous

NO hi ha res, qu' il·lustri tant, com lo coneixer la vida dels grans homens qu' han format els pobles y qu' ab sos actes y lo seu gènit, han col·locat sas terras respectives al lloch preeminent assenyalat al concurs de las nacions més adelantadas.

Tan gran es estat l' enlàyrament del imperi alemany, tants els fets que 's poden apuntar y tantas las notabilitats per descriure, qu' hem d' aprofitar per' omp'ir aquestas ratllas, lo llibre "Imperial, Germany" publicat pe' l' célebre escriptor anglès Sidney-Withman, persona d' erudits estudis.

Atadas Prussia y Austria l' any 1854 per fer la guerra á Dnamarca, va afegir á sos territoris els ducats de Schleswig-Holstein. Dos anys després, vensuda l' Austria á la batalla de Sadowa, si lo govern de Viena, no hagués corregut á firmar las paus ab las condicions imposadas pe' l' guanyador, l' exercit prussia hauria entrat dins la capital del imperi austriach. Desd' alas hors, l' Austria va deixar de ser part á la confederació germànica.

L' any 1870, després de la victoria de Sedan, presoner l' emperador Napoleón III l' exercit Prussia va entrar á Paris, lo rey Guillem fou proclamat á Versalles, emperador d' Alemany, y lo novell imperi va anexionar l' Alsacia y la Lorena que pertanyían á Fransa.

Desd' aquest punt, Alemany es una de las més poderosas nacions d' Europa, ab ferma influencia á la política internacional.

Per' aixó totas las opinions son favorables al estat present del Alemany; mentrestant lord Lytton, assegurava l' any 1840 que Prussia era 'l pais més ben governat del mon, y Sidney Withman regoneix ara, qu' encara ho es, y que l' Alemany es un gegant jove, quin desenrollo y alsaria assombrarán algú dia 'l mon.

Be's pot desmentir lo d' txo d' un important diplomàtic americá qu' assegurava correspondrer lo present de la vida de las Nacions, á la rassa Anglo-Saxona, representada per l' Inglaterra y els Estats Units. Un altre sabideya ab molta rahó, que correspon bona part d' aquest present á la rassa Germànica, representada per l' imperi Alemany, fent un recort de justícia per l' emperador Guillem I. qu' en son Missatge als obrers, lo Febrer de 1888, fou dels primers en regoneixer lo dret que tenen els obrers, per ser atesos per l' Estat y necessitat de fer lleys qu' els protegeixin en cassos de malaltia y accidents del treball y per provehir á s' alimentació, quan arribin á l' edat que ja no puguin treballar.

Sidney Withman diu: qu' es un fet que parla molt alt á favor del grau intelectual de la rassa germànica que mentres tant en molts païssos no han faltat crítichs del carácter alemany, 'ls més fermes han sortit d' entremix de las eminencias d' Alemany.

La nació dels pensadors, no ha pas quedat mancada de crítichs d' ella mateixa, cirurgians qu' han estudiat l' anatomia del terror en son cos polítich mateix. N' hi ha prou ab citar noms com lo de: Frederick lo Gran, Lessing, Goethe, Schopenhauer y

fins Bismarck. Aquets homens, han acusat á son reyalme, de decadent, doctrinarista y de tendenciós á la discordia; y aquets mateix poble, ha tingut sempre, una paraula d' estima, ó un concepte d' admiració, per las bonas qualitats d' altres reyalmes.

**

Ara 'ns convé preguntar: aquet mateix doctrinarisme, resultat d' un excés d' examen de la lluyta, per un ideyal impossible, no pot ser la causa de que pe' ls camps de la ciencia y de la filosofia, hagin arribat els alemanys tan enllá? Aytal casualitat ¿no deu sa intensitat á excepcions y desfavorables circumstancias históricas? ¿Y no dona lloch á pensar, que 'l fet d' haver estat l' imperi alemany, una entitat electiva ha pogut engendrar en sa propia constitució, la discordia nacional?

De regne electiu, solzament un' altre exemple n' hi ha á la historia per compararl'; y al fet d' anomenarlo lo paralelo queda fet: Polonia.

La unitat nacional dins un sistema de descentralizació, que 'l feyan una confederació d' estats regits ab complerta independència l' un del altre, fou l' anhel dels homens d' aquella rassa y aquest sentiment, arribá á sos límits, per la revolució del 1848. Lo poble no demanava pas la República; s' acontentava ab la unitat mentres que fos federada, y son desitx, no fou despreciat mes que á las horas fos infructuós, quan lo parlament de Franckfort va obrir lo camí á Prussia.

L' unitat alemany, s' ha conseguit barallantse, no tan sols ab los estranys, sino ells ab ells, sortint encara desavinensas, tan sols per las diferencias de temperament del alemany, aixís mateix al ordre social, com al ordre polítich. La gent del Nort, protestant y aristocrática ensemps, ha sigut minada pe' l' socialisme, mentrestant que 'l Sud y l' Oest, qu' encara senten las onadas de la Revolució francesa, es democrátich y católich. Aixís ens preguntém: si la major part de l' oposició que va trovar en Bismarck per tirar sos plans en devant ¿no podia ser una forta manifestació d' independència individual d' aquells pensadors, que no 's volían veurer trepitjats per lo militarisme?

Els alemanys tenen l' idealisme somniador, qu' 'ls porta á pensar, qu' el coneixement de qualsevulga cosa pot servir per un fi enlàyrat, abressant las més altas aspiracions del gènit y sent la clau pe' l' coneixement de sos pensaments mes grans. Podém ben dir qu' es un monopoli de la rassa alemany, perque 'ls seus pobles vehins, com l' holandès, no 'l tenen.

L' idealisme exagerat, sembla molts cops decadent; ens fa pensar ab Ikar, portant alas de cera. La lluyta sens trebas, per un ideyal irrealizable, es la font dels més granats pensaments de la musa teutónica y de la ciencia alemany, com ho es de las mellors manifestacions de son caracter y de son temperament.

Atrapats els fins que foren convenient lo militarisme, aquet mateix s' en cuydará d' aniquilar l' imperi soterrantse ell mateix y á las hors, sots las petxadas dels intellectuals, lluhirá 'l sol de la llibertat mes ampla per l' Alemany.

¿N' hi ha per g' yre temps?..Las arre's son fondas. ¿Inperará á la fi la forma republicana? Visquem y vejém.

CALIXTE PÍ Y XARAU.

LA VUYTADA

(CRÓNICAS ESTIUENCAS)

IV

Ab la *mandritis* que deixa
sempre una festa major
y ab la calor. . que 'n fá tanta
com aquí baix al Padró,
ni tinch ganas de transmetre
al paper las impresions
que al envelat jo vaig rebre
sempre amarat de suor
entremitj de fadrinalla
dels pobles dels encontorns,
ballant ab las pubilletas
del terme que feyan goig,
al compás d' americanas
que gronxan als balladors
y fent 'ls de la colonia
uns quadros de rigodóns
que feyan riure de fástich
als socis que saben molt.

Tampoch tinch ganas de ferne
detallada descripció
(que fora molt pintoresca)
de la vila y sos recóns
ab l' animació contínua
de nit per eixidas y horts,
sentint 'ls xiscles de donas
entremitj de la foscor, -
fent contrast ab lo silenci
d' eras y pallers als vols,
destacantshi moltas sombras
que no 's mouhen molt ni poch.

Si no fós aquesta mandra
que 'm té esclavivat lo cos,
també os faría dos quartos
dels ruchs, dels fems y la pols

ab que la gent forastera
s' ha recreyat dant lo tom
per la vila adoquinada
ab palets de riera y rochs
de gayrell tots, ó de punta,
que obligan en siguent fosch,
á aná ab fanals de sereno
y agafat, per aná. . enloch.

Ab atractius y recreyos
com 'ls que 'os indico jo,
¡figuréus en quin concepte
tindrán á n' els regidors
'ls vehins d' aquesta vila
y á n' el *Lluch* d' aquí! Prou, prou.

L' Ajuntament, segóns diuhen
'ls vilatans, es millor
que tots ls haguts fins are
precisament per aixó:
perque no fá may cap gasto
y no fá aná ré en renou.

Aquí, tenen al alcalde
per molt sabi ¡pero molt!
perque no vol que la vila
perdi per rés aquell tó
de poble de la velluria,
qu' es lo que li don' més nom.

Tot lo modern ho detesta;
lo Progrés cá! li fá pó;
las costums d' are l' espantan.
y no pot veure als *senyors*.
(Per aixó á mi no 'm pot veure. .
y jo al alcalde tampoch).

Y á pesar de que la Vila
está regida aixís, donchs.

y de que aquí tot son bassas,
corrals, estables y pous -
d' aygua bruta, rechs de *quisca*,
lloros muts, *buynas* de bou,
confits de xay ó de cabra,
natas de crema... de porch,
castanyas de matxo ó mula
fumant com eixint del foch...
y altres *requisits* que abundan
llensant trenta mil olors,
s' ha fet aquí alguna *torre*
y venen molts *senyorots*
ab calsas arrebusadas,
sense ermilla y cinturó.

De ressagats de la festa
n' han quedat ¡*gorreros!* molts
escampats per la colonia
ab la excusa, casi tots,
de fer alguna sortida
per aquestas frescas fonts
á tastar las ricas ayguas...
(aixecant sempre 'l porró);
y aná al aplech de l' hermita
y fé un parell d' excursions,
(per supost, pagant 'ls altres)
entornantse 'n tots cofoyos
al cap de set ó vuyt días
dihent que han corregut mitj mon.

Y d' aquí á l' altra *vuytada*
si no m' ha asfixiat 'l Sol.

PEPET DEL CARRIL

Vilatana 27 Juliol de 1904

CANTARS

Cap al cel also la vista,
mos ulls baixo aquí en la terra:
mes tot fosch y vuyt ho veig,
¡ni un consol trovo en ma pena!

¡Ni .. com trovarlo, Deu meu;
si el cor tinch plé de tristesa,
d' ensá que á n' el mon hi faltan
los ulls d' aquella morena!

ANTOLÍ B. RIBOT

Ay, nineta, tas galtonas
no son dugas rosas, no,
que son dugas galtas plenas...
plenas de polvos d' arrós.

CAMILO PIQUÉ Y CUSSÓ

Aquellas flors qu' ostentan
hermosas fullas,
son las mes omplenadas
de verms y cucas.
Son com las ninas:
com més resultan bellas
tant mes perillan.

Al amor jo 'l comparo
sols ab la guerra,
ja que 'ls que s' hi embolican
se la carregan.
Y es innegable.

qu' en trámits amorosos
qui no mor, mata

R.

Son un manajo de flores
sus mejillas encarnadas,
mes aixó ho fa que 'l pinzell
no está ni un moment en vaga.

ISIDRO VENDRELL

Sempre 'm dius quan nos casém.
¡Vetaqui los teus apuros!
Créume á n' á mi: aixó ho farém
el día que ploguin duros.

FLORIS

Cantar bilingüe

Si tu quieres que te quiera
y yo quiero que me quieras
ni tu, ni yo, ni ningún.
no crech que 'ns arrivi entendre.

J. XIMÓ

Al mar

—¿Com es qu' es tan bruta aquesta aygua, Antón?
—¡Jo 'ls hi diré!-Com que fa dos mesos que no ha plogut, es la mateixa de dos mesos enrera.

Víctor S.

A las Arenas

—Ara deuré sortir la quadrilla ¡veritat, Nasia!

— Calla, que surt lo primer tenor!

—¡Lo primer tenor! Deus volgué dir lo primer espasa.

MON PRIMER AMOR

QUINZE anys tenia poch més ó menos, quan mos pares me traguéren d' estudi per ferme entrar de aprenent teixidor en una fàbrica de telers de ma, única industria que en aquell temps hi havia en la vila de ma naixensa.

Ignocent de las cosas del món, me trovava allavors en la época felis de la vida, en que tot se veu de color de rosa, molt agé de pensar que encubrí sin espinas, las frescas rosas que á mos ulls presentava la Naturalesa.

Un cop estiguí ensinestrat en lo gens difícil treball que m' ensenyaren, me donaren un teler que estava al costat de un que ocupava una graciosa moreneta, si fa ó no fa de la mateixa ed t meva, pro molt mes espavilada que jo, y ja versada totalment en las cosas del món.

Prompte siguerem amichs, cosa que no costa molt, entre treballadors que tot lo dia están junts y tenen mil y mil ocasións pera conversar; y un día me pregunta, tot rihent y ab aquella gracia inimitable que la caracterisava:

—¿Que no ballas, Pepet?

Aturdit y confós, va deixarme tal pregunta; ni-menos hauría pensat may en tal cosa que encar no havia vist fer, perque 'm recordava de lo que, quan petit, me deya ma bona mare que al Cel siga, que 'l ballar era una temptació, y jo seguint son consell, no havia ni somniat may anarhi sozament.

—Ja conech que no hi has anat may; me digué en tó de burla, al veurer que jo no contestava y que 'm tornava mes vermell que un pebrot madú; ¿y no t' en donas vergonya?; ¡vaya, vaya! ¡aixó no es ser home!; y donchs, ¿de qué disfrutas en aquet mon?; ¿en què passas lo diumenje?

Y veyent que no li tornava resposta, afegí:

—Mira, demá que 's festa, vull veuret á la sala perque tinch ganas de ballar ab tu, y t' advertixo que si no vens, no cal que 'm miris may més la cara.

Lo primer pas, de totas las cosas es lo que costa, més un poch donat aquet, tot vé á peu plá; aixó es lo que ab mi va passar; aquella tarde, vaig sostenir una terrible lluyta interior: per un costat me recordava dels consells de la mare y per l' altre de las amenassas de la simpática vehina de treball, que no sé perquè la trovava diferente de las demás y sense saber m' ho explicar, sentía que una forsa irresistible m' impulsava cap á ella.

Per fi, guanyá la moreneta y aquella tarde vaig debutar, com si diguéssim en lo gran teatre de la joventut.

Desde aquell día, nostres conversas ja prengueren un altre vía y com més anava, més sentía que la misteriosa forsa m' atreya á ella, y aquesta, per sa part, també semblava que 's trovava en lo mateix cas, perquè tot lo día estava buscantme y un día 'm confessá que no estava bè, sino quan era al meu costat.

No tenintne prou de conversar á la fàbrica un día comensarem á donarnos cita al carrer y desde aquell

día ja ho prenguerem com á obligació, tant, que si algú dia no podíam, per algú motiu, trovarnos, l' endemá no sossegavam hasta que 'ns haviam vist y parlat.

Y aixís aná tot; de mica en mica, lo que comensá per broma, acabà per transformar-se en fogosa passió.

Mitj any feya que teníam relacións, quan un día, en que, com teníam per costum, ens trovavam á la entrada de sa casa conversant; ella, tingué una rapte de passió y agafantme fogosa y delirant, tot mostrantme sos hermosos llabis, vermells com la grana, encesos pe 'l desij me digué imperiosa:

—¡Fesme un petó!

Al véurela tant trastornada, vaig ferne dos passos endarrera horroritzat de la propositió que 'm feya, cosa que jo, may m' haguera atrevit á proposarli, pero que havia sentit á dir, que aixís comensava el dimoni per temptar al jovent.

—¡Fesme un petó!; tornava ella; un no més...

—No; vaig dirli ab enteresa; no vull fer aquet pecat.

Al sentir això, ma enamorada esclatá en una gran riallada y tot dihentme: ¡beneyt!; fugí del meu costat y vaig estar mes de cinch mesos sense véurela, ni saber d' ella.

Ahir, tot passant pe 'l carrer de Escudellers, distret, mirant las joyas exposadas en un aparador, vaig sentir que 'm tocavan de la espatlla y al girarme, me troví cara á cara ab la ex-enamorada meva que tant temps feya no havia vist.

Després de las degudas explicacións y reparant en que vestía ab molt luxo, vaig preguntarli:

—¿Y aqui, qué fas?

—Mira; me digué, ab un tó, si es ó no es irónich; negocio ab los petóns que tu un día vas refusar; avuy de cada un m' en donan un duro, y tu que de franch els tenías no 'ls vas volguer; ja veus, may es mal per un que no siga bo per un altre...

J. VILÁ O.

Terrible explosió

Va sentir-se un soroll formidable, estruendós, que 'ns deixá espatarrats; els vehins del carrer correueren á saber lo que havia passat.

Era al pis d' un senyor que 's dedica á un negoci que dona bastant, y excusat es dirho que 'm sembla que vostés ja ho habrán encertat.

Pujém dalt tots creguts que veuríam de ferits y de morts un pilot y en sent dalt... ¡Verge Santa!, vejerem que 'l que s' ho feu, ¡era un bot!

Amich meu que 'm llegeixes, si un día ne sentisses soroll fins que sapigues cert lo que passa no t' enredis, y prou.

JOSEPH V. ORTONOES

ELS MÚSICHS

Coblas de envelat

Siguin de corda ó de vent,
tinguin ó no anomenada,
tots pecan ¡mala negada!
d' un mal en estrém dolent.
Y es que son cars d' esperá
puig tots ells son regasés,
afinan mil cops y més
ans no 's posan á tocá
Afinan? Qué 's lo que dich!
ells no afinan, desafinan,
y ab sos grinyols amohinan
á tothom causant fa ich.
May tenen l' estre perfet,
sempre hi ha un (quid, que 'ls fa ra-
quan no una corda, una clavia, (bia
quan no una clavia, l' arquet.
Tan prompte es un violí
el que ab defici grinyola,
com el baix qui mou tabola,
ó un trombó ó un cornetí
Y á voltas, ¡oh desdixats!
grinyolan tots á l' una
y allavoras, sort moruna,
semblan una orga de gats.
El mestre (?) prou s' escarrassa
fent senyals ab la batuta
y enfadat renya y disputa.
perque 'l fan esperar massa,
pro, fillets, ells no 'n fan cas,
es inútil mourels brega,

tan si plou com si llampega
ningú 'ls arrenca del pas.
Son impassibles, masells,
no coneixen la frisansa,
lo treball 'ls fa po, els cansa,
y 'ls espantan los tropells
Per fi després d' empipar
á tothom ab los seus mals
tocan uns quants vols de vals
y paran per descansar.
Per descansar, si senyors,
y aixó no 'ls causi estranyesa,
lo tocá ab molta fermesa
ocasiona molts dolors.
No tothom té prou munyeca
per esgarrapá un pernil.
y el bufá cent cops y mil
las mollas del pit aixeca.
Per xó de molt bona gana
reposan, fan uns grinyols,
y altre cop tocan uns vols
de polca ó americana
Y aixís ab astucia y art
tocan mitja dotzenota
de balls y ab catxassa tota
arriuan á mitja part.
Allavoras, es sabut,
necessitan fer pa y trago
y marxan tots á fé 'l vago
y á mullar lo pit aixut.

Passada mitja hora llarga
lo jovent ab furia inmensa
á cridá 'ls músichs comensa
ab una insistencia amarga.
Per xó simulant enfado
y fent ganyotas estranyas
van pujant ab finas manyas
á la barraca ó tablado.
Y altre cop ab gust y art,
art que tothom reconeix,
repeteixen lo mateix
de l' anterior mitja part.
Y al fi quan ja tenen son
y el tocá 'ls causa defici
acaban lo seu saplici
ab un raig de llum al front.
Las parellas joganeras
quals forsas la dama agita
prou cridan ¡que se repital
fent senyals de mils maneras,
mes ells impassibles van
endressant son preuhat estre
y deixant plantats al mestre
y als que esperan butzinant.
Puig els músichs-sabut es,
de franch no tocan jamay
y per cumplí 'ls tractes ¡ay!
son en extrém regasés.

EMILI REIMBAU PLANAS

Fent memoria

Un jorn plena d' amor vas entregarme
ton cos per quan volgués, y jo teuinte
ben be ja en poder meu, no vaig valermen
perque llavoras erats, y á tú 't consta,
l' amiga de tot cor á qui estimava.

Jo 't vareig alegar y t' ho recordo
que com l' apreci meu era de veras
per tu tan sols volia la ventura
pro de tu no pas res; sols una cosa
qu' els consells que 't dongués sempre escoltessis.

Si llavors jo hagués prés lo qu' em brindavas
¡qui sab, oh dona, hont foras? no serías
com ets avuy, tal volta, tan ditxosa
al costat d' aquest home qu' et venera.

Ja veus si 't vaig fer be, vull que t recordis
d' alló que 't vareig dir que t' apreciava
y per tu disposat estava á ferne,
ó be per ton honor, tot quan volguessis

Vas partir d' aprop meu tal com vas vindrehi
y ab el cap infiltrat d' idees nobles.
Després t' has ben casat y avuy ets mare
y ta casa es un niu hont tot es ditxa;
aixó 'm fa molt content ¡qué se m' en dona
que tu no reconeguis la obra meva?

PERICAY

Del meu forch

En Garrinas—T' amohinas
(va di á en Pau) escribint vers.
¿Que no tens altres quefers!
Y digué... en Pau—Cá. . Garrinas.

Una xicota molt destra
va dí á una vella *jamona*;
—Veig que ta fama pregona
que ja t' han donat per mestra.
Y aquella molt enfadada
va contestá poch á poch
—Soch mestra, vaya si ho soch,
que consti; mestra y *passada*.

Un mestre, qu' es mort temps ha
va escriure un' obra molt trista,
de quina 'l protagonista
ab lo mot «Os» batejá.

Diu que va se portentós
d' aquella obra 'l resultat.
L' actor fins deya engrescat:
¡M' ha anat molt bé fe 'l tal «Os»!

RAMPELLS

Lo de Sant Sebastián
 es exemple contudent
 per demostrarnos qu'en Maura
 ens encamina al Progrés

Primer las Congregacions
 are també el Vaticà:
 per sempre més será en Combes
 el papu dels clericals.

TEATROS

TIVOLI

Molt ha guanyat la companyia de sarsuela ab l'ajust de la tiple Roser Soler, que venia precedida de gran reputació y la ha refermada en nosaltres.

Es la Sta Soler, una xicoteta alegre y bellugadissa, de veu fresca y ben timbrada, que la juga sens fatigars com pertoca en lo género que conreua.

Per la Empresa es una trovalla; per lo públich lo seu *delirium*, malaguanyat que l'ajust sigui per pocas funcions y que ja s'anunciin las ultimas en que deu pendrer part.

Primer en *La buena sombra*; seguí en *Venus Salón* y ultimament en *El mozo cruo* ha ensenyat ademés de sas formas esculpturals, com se pot cantar bé y representar ab discreció en lo género chico.

Las Sras. Sanchez, Gomez y March, y los Srs. Ruiz de Arana (pare y fill) y en Daina, saben contentar al públich y ja es molt habenthi mancat los estrenos.

Prompte vindrán *Bazar de muñecas*, revista de gran éxit en Madrit y los imprescindibles *Bohemios*, que son de gran éxit en nosaltres per totas las companyias líricas.

PABELIÓ D'ISTIU (RAMBLA DE CATALUNYA)

Transportats als ditxosos temps de l'infantesa bo y fentnos enrecordar de las astucias d'en Cristofol y en Titella, héroes forsosos de la dramática de canalla... 'ns quedém boca badats al mirar com adelantan las ciencias.

Aixó si qu' es una barbaritat.

Avesats á las toscas figuras d'aquells temps llunyans y als talóns pintats d'ocre y mangra per algún xicot del carrer de casa, 'ns hauríam locat de veurer un teatro mecánich, fet ab la perfecció del de Narbón.

La trageria *Astolfo*, aquesta setmana representada, es un' obra dramática de debó, ab artistas que sempre saben la llisó y que 's mouhen ab sens igual desenvoltura. No hi falta lo graciós encarregat de fer riurer al auditori, ni tots els ets y uts que 's necessitan per la forsa dramática.

Ara l'decorat, obra d'en Moragas y Alarma y d'en Félix Urgellés, es la cosa mes espléndida qu' hem vist... molts grans teatros no l'hi arriuan á n'aquest petit, al taló de la sabata.

Lo teatre es fet en las millors condicions. No es estrany l'favor que vá rebent del públich y que augura un gran negoci á son propietari fundador.

UN CÓMICH RETIRAT.

ELEGÍA

(Á LA MORT DE MON PRIMER FILL)

Si jo t'ngués un nen! - Aixi exclamava
en les més tristes h res de ma vida,
y semblá qu' un moment Deu m' escoltava,
terme posant á mon dolor sens mida.

Oh, instant suprém, en que un nou ser sentia
agitarse ma esposa en ses entranyes,
y sens saber per qué á plorar rompía,
son cor oprés per sensacions estranyes!

Y, oh fillet del meu cor, en els meus brassos
present del cel á poch te contemplava.
Tan sols pera colrir de flors mos passos
en aquest mon, ben cert, Deu t' enviava.

Ser de mon ser, en qui Déu transfundía
ab ma sang la meva ánima mateixa,
¿quí més felís que jo al món se diría
quan, en mon fill, me vaig jo reconeixé?

Al voltant del bressol els homenatjes
van comensar llavors. ¡Quanta ventura,
se tanca en aquells púdichs cortinatjes
hont, vergonyós, lo raig de llum s' atura;

'hont s' afoga 'l ramor de la petjada,
y es tebi també l' ayre, com d' umbracle,
hont se guarda la flor més delicada
que viu allí, de Déu, com per miracle!

Allí de nit y jorn l' amor vetllava,
espiente la primera rialleta,
petit Moisés qu' á vora 'l Nil salvava
del Faraó l' hermosa princeseta.

Alli vetllá l' amor fins que ben prompte
per mí tornant els días luctuosos,
en un moment la mort donava compte
de tots mos somnis de ventura hermosos.

¡Oh mort, faresta mort! Que poch s' hi deya
lo teu horror de cínica cruesa
ab la blancor d' aquell bressol hont jeya
tot quant vol dí' ignocencia y candidesa!

Profanació, fill meu, no res mes era
l' obra vil de la mort en aquella hora;
tu, 'l fanatisme de ma vida entera,
que tremolant de goig veyá á ma vora!

M' ha dit, qui mon dolor no comprenía,
qu' un ángel, desde avuy, al cel m' esguarda;
será aixó cert, mes ¡ay! que jo 'l volía
al meu costat al Angel de ma Guarda.

Un altaret del Bon Jesús semblava
ton llit de mort, voltat de quatre ciris;
y eran las flors qu' en ell jo t' hi posava
darrereres ilussions dels meus deliris.

No s miri en mon dolor qui ditxós sia,
si encara vol gaudir de sa ventura;
no 'm vegi, del fossar, seguint la vía,
com Jesús pel carrer de l' Amargura.

Del meu costat, Senyor, me 'l vareu pendre
quan mos petons no coneixía encara.
¿A qué un ser dar al món, si ni compendre
li deixeu com l' estima lo seu pare?

¿Quina fou l' influencia malastruga
que 'm feu passar, Senyor, per tan gran prova,
que m' ha fet vell, sense posá' una arruga,
ni un cabell blanch, sobre ma testa jove?

¡Oh, fillet del meu cor! A la poesia
comhort hi demanat en jorns adversos;
mes avuy ma tristíssima elegía
se llegeix en mos ulls, no en los meus versos.

RAMÓN E. BASSEGODA.

Retalls

No ensenyis á la platxa
la pantorrilla,
que veig molts peixos grossos
que 't miran, filla.

Mirant aquesta parella
es molt fàcil teni un erro...
no sé si venen dels banys
ó si venen d' un enterro.

L'elocuent diputat á Corts per Figueras, Sr. Bofill, ha tingut una idea lluminosa en be de la República.

Aquet diputat se proposa anar á París quan hi vagi Alfonso XIII acompanyat d'en Maura, pera fer saber en algunas conferencias que donará en la capital francesa qu' aquí á Espanya no 's permet cantar «La Marsellesa».

¡Uva! com diria n Girona pobre. La idea es superior, porque resulta ara sumament ridícul que 'ls mateixos monarcas que quan van á un altre nació alaban ó aplaudeixen un cant ó un himne, lo prohibeixin luego en los seus estats.

O deixar d' aplaudir ó permetre que 's canti tot.

O errar ó quitar el banco.

Si l senyor Bofill realisa la seva idea, pot ser un verda- der gra al nas pera la monarquia *ambulante*.

L'arcalde nou Sr. Lluch, en lo seu afany de reformar serveys de la ciutat, afany que tenen tots al empunyar la vara, ha parlat ab las Companyias tranviarias á fi de lograr lo millorament del servey de tranvías, creantse, entre otras cosas, trajectes de 5 céntims pera obrers á l' anada y vinguda del treball, encare qu' en compensació l' arcaldia tingués que consentir lo remolch de cotxes.

De moment las companyias s' han fet las interessants y tenim entés qu' han dit que no podían fer res pera satisfacer al arcalde; pero ja veurán com aixó del remolch de tranvías los farà obrir los ulls, porque 's precisament lo que ja fa temps venen sollicitant moltes d' ellas.

Lo que hi ha es que procurarán treure de la concessió arcaldesca tot lo partit possible, y aixís com aquesta hauría de quedar circunscrita al remolch durant los viatjes d' obrers, las Companyias demanarán que per la *pèrdua* qu' aquets viatjes los representan se 'ls concedeixi efectuar lo remolch tot lo dia.

Y no faltará concejal qu' apoyi sa pretensió.

Y allavors veurém verdaders trens de carga p' els carrers de la Ciutat, y 'ls transeunts no podrém atravesarlos quan en tindrem ganas; pero ¡paciencia! porque tot s' haurá fet en benefici dels pobres... accionistas de las Companyias tranviarias.

Sens dupte, que l' Ajuntament de Mataró deu estar format d' un aplech de panxa contentas.

Figúrinse qu' han acordat contribuir ab 10.000 pessetas á las festas anomenadas de las *Santas*, que comensan lo dia 26 d' aquest mes y acaban lo 3 d' Agost.

Aixó que en otras circumstancias no hauria tingut res de particular, resulta una burla pe 'ls molts obrers que 's trovan sense treball y que s' están morint de gana.

Los obrers sense treball han fet per escrit, una protesta d' aquellas que s' hi pot sucar pa.

No sabém qu' han fet ni qué tenen preparat los organisadors de las festas de las *Santas* de Mataró, pero que 's desenganyin: las festas mataroninas, haventhi qui pateix gana á la població, no serán may d' esplay y alegria, sem-

pre se 'ls hi veurá 'l cantó trist, serán las festas de la Fam disfressada ab vestit de seda.

Hem de convenir en que en Garcia Faria, aquell célebre inginyer que pagava 'l nostre Ajuntament y que va esguerrrar unas clavegueras, es un verdader lleganya.

Tot just arribat al silló de l' Arca. dia l' arcalde de R. O. Sr. Lluch, ja ha anat á exposarli las sevas pretensions de cobrar un grapat de mils pessetas qu' assegura que li deu la ciutat de Barcelona.

Hem de suposar que 'l senyor Lluch, que deu estar ben enterat del taranná d' en Garcia Faria, no 's deixarà cloure els dits á la porta, y que li contestará acompanyantlo carinyosament fins á la escala: Contra 'l vici de demanar hi ha la virtut de no dar. Entre estar be ab vosté ó ab Barcelona entera que no 'l pot veure ni en pintura, per lo xinxa, prefereixo lo últim.

Se diu que las protestas del concejal republicá Sr. Corominas y del regionalista senyor Abadal contra 'l nomenament d' arcalde de R. O. no tindrán fondas conseqüencias.

Es mes: s' assegura que l' arcalde estaré ab tots ells á partir un pinyó, si 'ls dona 'l gust de no negarse may al nomenament de sos paniaguados, porque ara 'ls concejals ja no van al Ajuntament á administrar los interessos de Barcelona, sino á colocalhi als amichs y coneguts; lo mateix 'ls republicans que 'ls catalanistas, los verte que 'ls madurs...

Y com que 'l senyor Lluch ja es gat vell, que va trovarse en aque l célebre bullit de la Exposició Universal, sent Arcalde en Rius y Tautet, donará pe'l gust als seus companys de Consistori.

¡Y l' Ajuntament será una bassa... d' oli!

Es veritat que per 413 pessetas se pot escriure un bon rato; pero creyém que ja es hora de que s' acabi la interminable correspondencia que han ocasionat las 413 pessetas recaudadas en una funció teatral pera destinarlas á n' el monument d' en Pitarra, y que fins ara no se 'ls hi ha vist lo pel.

Lo senyor Perelló, que las té en son poder, gasta tinta y més tinta, volguent justificar la tardansa en entregar aquet paquet d' andolas, quan no te necessitat de tanta feyna.

Te en son poder 413 pessetas, que no son sevas, donchs, le més senzill es donarlas á qui correspongui, y lo passat, passat.

Lo monument d' en Pitarra no s' aixecará ab cartas ni discussions; necessita rals.

¡Arriba, donchs! Y sobre lo passat, tiremhi un cabás... de terra.

Lo Sr. Lluch, á imitació de tots los que l' han precedit en l' Alcaldia, ha recomanat als tinents d' arcalde que perseguissin y multessin als amos d' establiment que donguin articles sofisticats.

¡Pero, ja sab lo qué ha dit, sant cristiá?

No sab que tocant aquet punt gayrebé podría dirse alló de que *qui estigui net de culpa que tiri la primera pedra*.

Y després, com vol persegui á la majoria de tenders, constituïts per obra y gracia de las conveniencias electorals, en arcaldets de barri que poden fer y desfer á son capritxo.

Que te ganas de que tremolin las esferas y de que no surti ni un company seu en las primeras eleccions?
Donchs, persegueixi tenders y ja li ha caygut oli.

No volém fer mals pensaments, pero qué li passa á la Comisió de festetjos composta dels Srs Ribó, Georges. Mata y Armada, y organísadora de las festas del mercat de Sant Antoni?

Han passat un grapat de dias desde aquellas festas, y quan tots los interessats esperavan que 'ls presentarian los comptes nets, ni 'ls han presentat ni han dit aquesta boca es nostra.

Bó fora que 'ls venedors del referit mercat miressin si aquets senyors tenen la papida, y en cas afirmatiu que 'ls hi traguessin depressa per veure si á la fi enrahonan.

De salvatjes com los torturadors de la *secuestrada* de Poitiers s' en trovan més sovint de lo que sembla.

Ara ha tocat lo torn á una madrastra (¡madrastra havia de ser!) qu' habita al carrer d' Aribau y que á la quienta martiritzava á dugas nenas ab qui vivia.

La martiritzadora es coneguda ab lo motiu de *Rossa*; millor fora que li diguessin *Negra*, perque així deu tenir las entranyas.

Nadie me toque la marina, digué un célebre personatje, y jo dich que ningu toqui á un guardia municipal.

¿Per qué?

Perque l' altre dia, qu' un obrer se pará á la porta d' un establiment de gaseosas del carrer de Santa Mónica contemplant á un municipal que hi havia dintre, al preguntarli qué mirava contestá que estava mirant lo servey que estava fent lo municipal que á dintre s' estava.

Y allavors, l' audit, va clavar la palissa H al censor dels seus actes, com si un guardia municipal fos invulnerable.

Recomaném á n' aquet cival per la primera plassa de *salvatje* que quedi vacant.

Aixó faría

A la simpática y bellugadissa C.

Si jo sigúes papellona
m' en vindría á ton balcó;
y al mirarte tan remona
volaría á ta carona
per estamparhi un petó.

Si fós mosca empipadora
aprop teu sempre estaria,
te seguiría á tot hora,
y volant sempre á la vora
de tos llabis no 'm mouría.

Si fos mosquit rondinayre,
cercant un rato distret
que tu miressis enlayre,
vindría atret per la flayre
á pessigarte 'l nasset.

Si fos aranya, viuría
al teu quarto: y al ser nit
amagada m' estaria
y sense son vetllaría
per sebre que fas al llit.

Si fos pussa: qué vegadas
saltaría per ton cos!
y en ocasions variadas
sentirías las fibladas
en lo teu cos tant hermós.

JOSEPH CASABÓ C.

Guspiras

La vida es als vuytanta
pesada carga
per xó molts quan hi arriuan
solen. . llensarla.

Pescar pubilla sens' portart' diners
á mon entendre es carregá... *els neulers*.

S. BRUGUÉS

Litografía Barcelonesa.—Sant Ramón, 6

Festas Majors

Tenim lo gust de participar á las Societats de poblacions ahont se celebri FESTA MAJOR, que en la

Litografía Barcelonesa **RAMÓN ESTANY** Carrer S. Ramón, 6

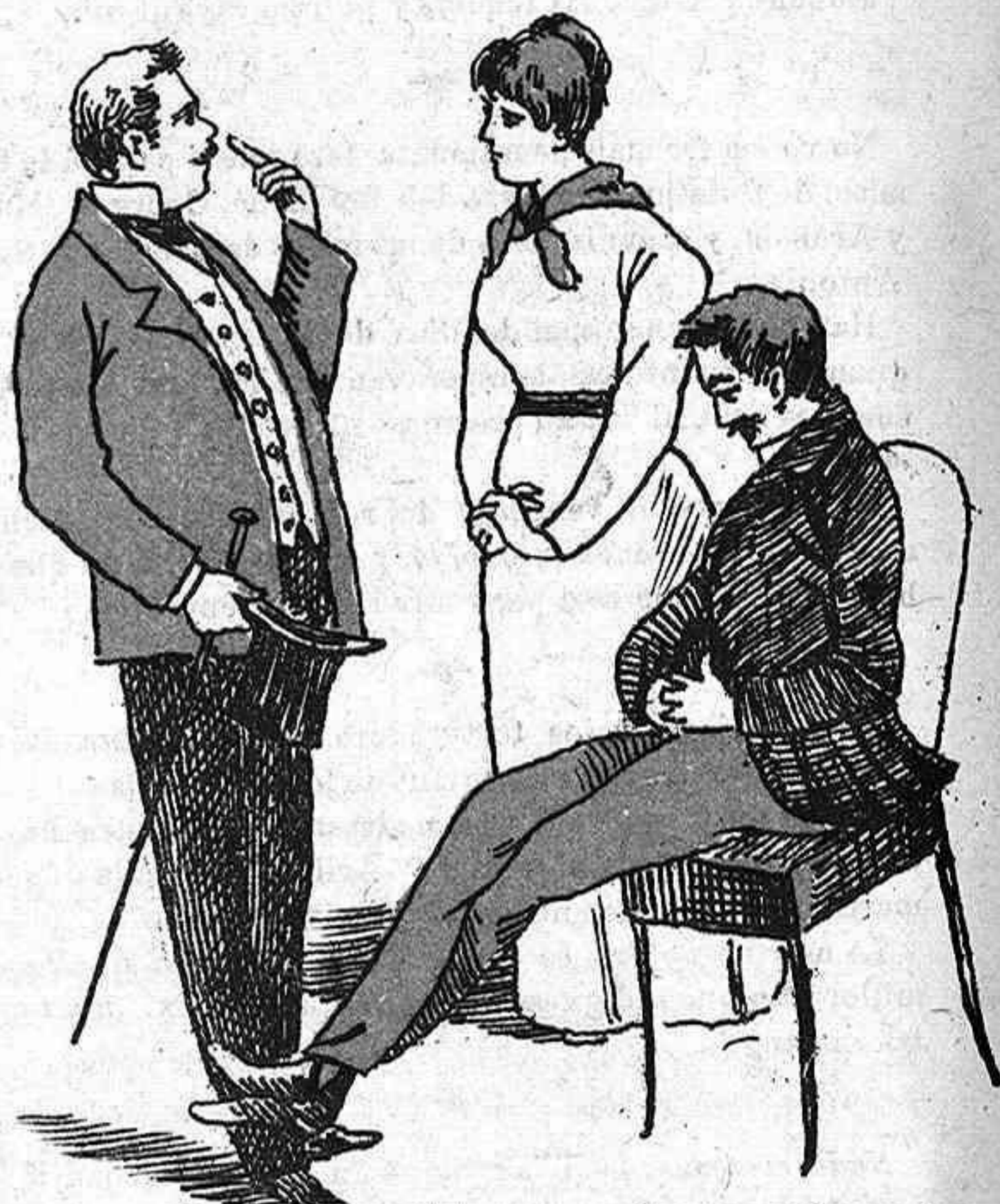
trovarán un assortit inmens de cromos de totas classes, desde 'ls mes senzills y económichs als de gust més refinat y artistich, propis pera la confecció de Programamas, Invitaciones, Títols de Soci, de Foraster y d' Abonat, etc., etc.

Preus sumament reduhits ✱✱ Novetat en Carnets de totas classes

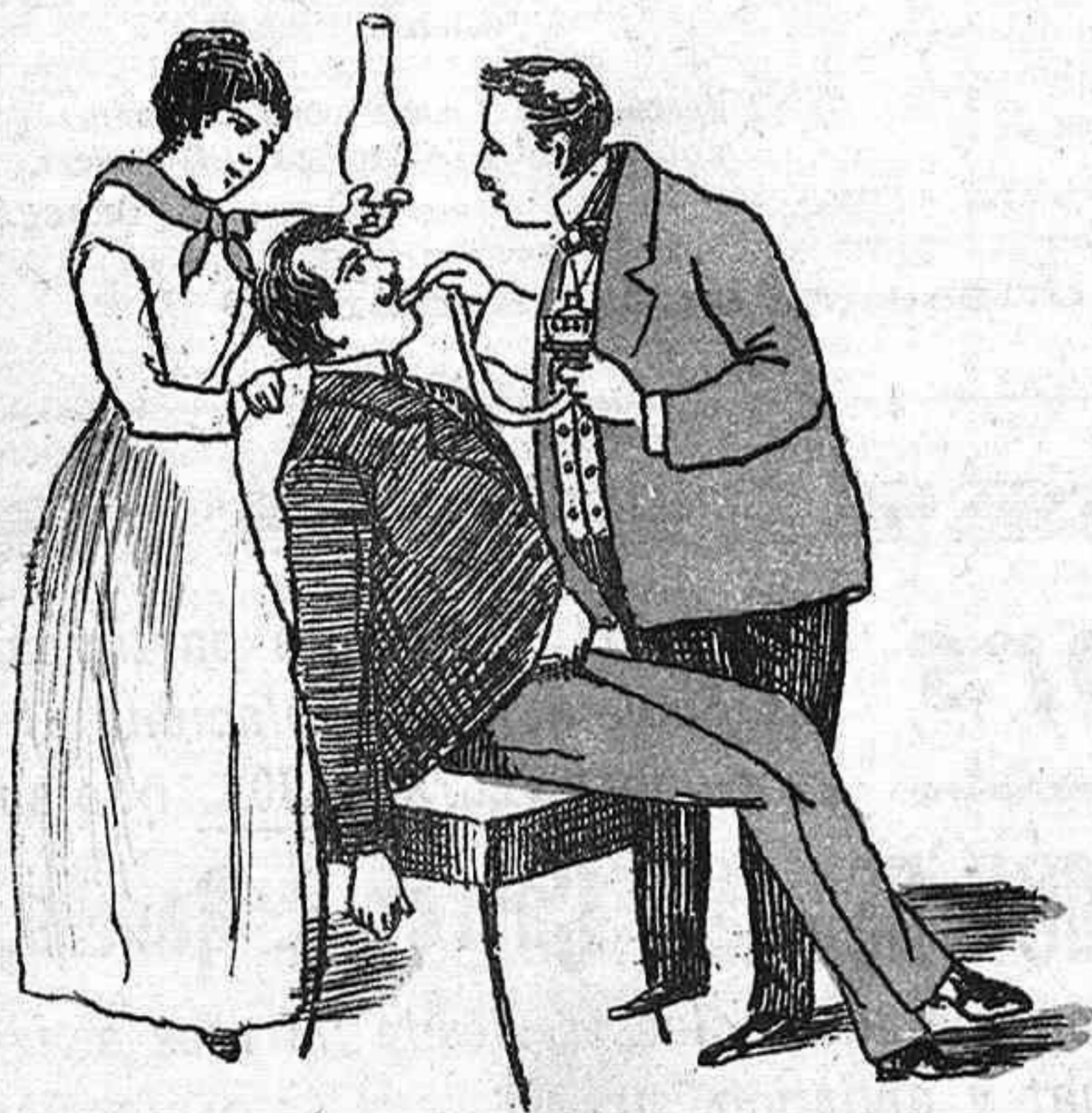
Alcoholisat

—Té molts graus aquet rom; m' en beuria una carga.

—¿Que n' hi sembla, senyor doctor, del meu home?
Lo veig sense esperit.
—Jo 'm penso que 'n té massa.

—¡Miri que m' ennuega!
—No hi ha por; desseguida estarem llestos.

—Aplicant un misto al blé, s' ha encés. Ja li deya jo que tenia massa esperit. Quan l' esperit s' acabi 'l seu marit tornarà á troverse bé.